

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26972,Konferencja-Kobiety-w-oporze-spolecznym-i-opozycji-w-Polsce-1944-1989-na-tle-poro.html>
02.03.2026, 22:41

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja „Kobiety w oporze społecznym i opozycji w Polsce 1944-1989 na tle porównawczym” - Warszawa, 7-8 kwietnia 2011

07.04.2011

[ENGLISH](#)

KONFERENCJA

KOBIETY W OPORZE SPOŁECZNYM I OPOZYCJI W POLSCE 1944-1989
NA TLE PORÓWNAWCZYM

Instytut Pamięci Narodowej
Warszawa, 7-8 kwietnia 2011 r.
Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”, ul. Marszałkowska 21/25

Dzieje oporu społecznego i opozycji w Polsce Ludowej wzbudzają duże zainteresowanie badaczy historii najnowszej, czego efektem są liczne publikacje naukowe. Kategoria płci pojawia się jednak w tych badaniach rzadko. Tymczasem warto zastanowić się, czy istniały specyficzne formy zaangażowania kobiet w opozycję i opór, które nie zostały dotychczas wystarczająco rozpoznane i opisane. Kobiety brały udział w strajkach, aktywnie przeciwstawiały się polityce wyznaniowej państwa, uczestniczyły w opozycji lat 70., ruchu „Solidarności” i w podziemiu lat 80. Dyskusja nad specyfiką ich zaangażowania i doświadczeń, a także nad rolą płci w konfliktach z władzą wydaje się potrzebna dla lepszego zrozumienia historii politycznej i społecznej PRL.

Konferencja „Kobiety w oporze społecznym i opozycji w Polsce 1944-1989 na tle porównawczym” miała na celu pogłębienie wiedzy na ten temat i stworzenie przestrzeni do wspomnianej dyskusji. Aby uzyskać szerszy kontekst badanych zjawisk, jeden z paneli konferencyjnych został poświęcony udziałowi kobiet w oporze i opozycji w innych krajach komunistycznych.

Konferencja odbywała się w języku polskim i angielskim (z tłumaczeniem symultanicznym).

PROGRAM

7 kwietnia 2011 r.

9.00-9.05 – Otwarcie konferencji

9.05-11.40 – Sesja I

Represje

Prowadzący – dr hab. Grzegorz Miernik

- DR MARCIN ZAREMBA (Polska), Przemoc seksualna wobec kobiet zaraz po wojnie.
- DR ANNA MULLER (Polska/USA), „Pomiędzy oporem a chęcią przeżycia”. Próba problematyzowania pojęcia oporu na przykładach więźniarek stalinowskich.
- AGNIESZKA SŁAWIŃSKA (Polska), Obóz dla młodocianych przestępczyni politycznych w Bojanowie.
- TOMÁŠ BURSÍK (Republika Czeska), „Straciłyśmy wiele czasu...” Więźniarki w Czechosłowacji w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku.
- VIRGINIA ION (Rumunia), Kobiety w więzieniach komunistycznej Rumunii. Aresztowania członków rodzin dygnitarzy z okresu przedkomunistycznego.
- Dyskusja

11.40-12.00 – Przerwa kawowa

12.00-13.00 – Sesja II

Codziennosc i bierny opór

Prowadzący – dr Małgorzata Fidelis

- DR HAB. MÁRIA PALASIK (Węgry), Matki, żony, córki i siostry w społeczeństwie węgierskim w latach 1945-1956. Kobiety w codziennosci okresu rewolucji i represji.
- KATARZYNA FLORCZYK (Polska), Opór jako oporność. Praktyki oporu kobiet w Polsce w latach 1945-1956.
- Dyskusja

13.00-15.00 – Przerwa

15.00-17.10 – Sesja III

Opór ekonomiczny i strajki

Prowadzący – dr Marcin Zaremba

- DR HAB. GRZEGORZ MIERNIK (Polska), Opór kobiet przeciw kolektywizacji rolnictwa.
- DR MAŁGORZATA FIDELIS (Polska/USA), Przodownice pracy i buntowniczk: strajki kobiet w Żyrardowie 1945-1951.
- DR ADAM LESZCZYŃSKI (Polska), Czym były „strajki kobiece”? „Solidarność” 1980-1981 i *gender*.
- DR MAŁGORZATA MAZUREK (Polska/Niemcy), Aferzystki i inspektorki: kobiety po obu stronach powojennej „walki ze spekulacją”.
- Dyskusja

17.10-17.30 – Przerwa kawowa

17.30-19.00 – Sesja IV

Religia

Prowadzący – prof. Antoni Dudek

- DR HAB. RYSZARD GRYZ (Polska), „Elementy usiłujące zakłócić bezpieczeństwo i porządek”. Kobiety w walce o nowe kościoły w PRL.
- MAŁGORZATA KRUPECKA (Polska), Zakonnice a władze komunistyczne w Polsce.
- PROF. DR HAB. VIRGINIJA JURENIENE (Litwa), Litewska rodzina jako miejsce biernego oporu wobec sowieckiej okupacji.
- Dyskusja

8 kwietnia 2011 r.

9.00-11.00 – Sesja V

Opozycja polityczna i dysydentki , część I

Prowadzący – dr Łukasz Kamiński

- AGNIESZKA KLARMAN (Polska), Czasopisma Wydziału Kobiecego PSL.
- DR BARBARA KIJEWSKA (Polska), Kobiety w opozycji demokratycznej na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1976-1980.
- MARTINA HYNKOVÁ (Republika Czeska), Płeć w ruchu opozycyjnym w Czechosłowacji. Typologia ról wybranych opozycjonistek.
- SHANA PENN (USA), Płeć opozycji antykomunistycznej w Czechosłowacji i w Polsce. Studium porównawcze.
- Dyskusja

11.00-11.25 – Przerwa kawowa

11.25-13.00 – Sesja V

Opozycja polityczna i dysydentki , część II

Prowadzący – dr Łukasz Kamiński

- DR SHEILA SKAFF (USA), Opozycja reżyserów filmowych.
- IEVA GUNDARE (Łotwa), Łotewskie dysydentki: Maija Silmale i Lidija Lasmane-Doronina
- CRISTINA PETRESCU (Rumunia), Kobiety przeciwko rumuńskiemu komunizmowi. Pomiedzy wycofaniem się w aktywność zawodową, a otwartym oporem.
- Dyskusja

13.00-15.00 – Przerwa

15.00-16.20 – Sesja VI

„Solidarność” i podziemie, część I

Prowadzący - dr Adam Leszczyński

- DR ADAM MIELCZAREK (Polska), Kobiety - szeregowie działaczki podziemia lat osiemdziesiątych w świetle badań ankietowych.
- JAN OLASZEK (Polska), O roli kobiet w warszawskim podziemiu lat osiemdziesiątych.
- DR ŁUKASZ KAMIŃSKI (Polska), Kobiety w Solidarności Walczącej.
- NATALIA JARSKA (Polska), Po drugiej stronie. Żony i matki internowanych.

16.20-16.40 - Przerwa kawowa

16.40-18.00 - Sesja VII

„Solidarność” i podziemie, część II (Komunikaty)

Prowadzący - dr Adam Leszczyński

- JOANNA KARBARZ-WILIŃSKA (Polska), Ewa Kuberna - działalność opozycyjna w latach osiemdziesiątych i represje władz wobec kobiety ze Stalowej Woli.
- EMILIA ŚWIĘTOCHOWSKA-BOBOWIK (Polska), Formy działalności kobiet w białostockiej opozycji.
- Dyskusja

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
zaprasza na międzynarodową konferencję naukową

**Kobiety w oporze społecznym i opozycji
w Polsce 1944–1989 na tle porównawczym**

Konferencja odbędzie się w dniach 7–8 kwietnia 2011 r.
w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” im. Janusza Kurtyki
w Warszawie, ul. Marszałkowska 21/25

PRZYSTANEK HISTORIA

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Pliki do pobrania

[\(doc, 24 KB\)](#)

[\(doc, 23.5 KB\)](#)

[\(pdf, 121.12 KB\)](#)